

Кулик Євгенія В'ячеславівна,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра ННІ №2 Національної
академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Славна Оксана Володимирівна,
доцент кафедри конституційного права
та прав людини НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЩОДО УКЛАДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Укладення міжнародних договорів є важливою складовою зовнішньої політики держав, що регулює відносини між країнами у різних сферах: політиці, економіці, праві та культурі. Україна як суб'єкт міжнародного права активно бере участь у таких процесах, підписуючи угоди, які стають частиною її правової системи. Однак, важливість дотримання міжнародних стандартів та належного врегулювання цього питання в національному законодавстві стає ключовою в умовах євроінтеграції.

Мета статті полягає в аналізі міжнародних стандартів укладення договорів, порівнянні їх з українським законодавством, а також визначенні проблем та шляхів вдосконалення правового регулювання цієї сфери в Україні.

Міжнародний договір це «основна форма врегулювання відносин між суб'єктами міжнародного права, зокрема державами та міжнародними організаціями» [5, с. 22]. Згідно з Віденською конвенцією про право міжнародних договорів (1969), міжнародний договір визначається як «угода, укладена між державами в письмовій формі та регульована міжнародним правом, незалежно від її конкретного найменування» [1].

Ключовими документами, що визначають стандарти укладення міжнародних договорів, є:

- Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 року) [1], яка регулює процес укладення, тлумачення, виконання та припинення міжнародних угод. Вона встановлює принципи, такі як добросовісність, свобода договору та *pacta sunt servanda* (договори повинні виконуватися).

- Хартія ООН, яка вимагає, щоб усі міжнародні договори відповідали принципам міжнародного права та не суперечили цілям Організації Об'єднаних Націй [3, с. 12].

Міжнародне право акцентує свою увагу на процедурі укладення договорів, а саме:

1. переговори;

2. підписання;
3. ратифікація, прийняття чи приєднання;
4. реєстрація в Секретаріаті ООН для набуття публічної чинності [4, с. 128].

У свою чергу, в Україні правовідносини щодо міжнародних договорів регулюються Конституцією України, Законом України «Про міжнародні договори України» та іншими нормативно-правовими актами. Стаття 9 Конституції закріплює, що «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України» [2], як і в ст. 13 Закону України «Про міжнародні договори України» вказано, що «чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства» [5].

Закон України «Про міжнародні договори України» також встановлює порядок ініціювання, підготовки, укладення та виконання міжнародних договорів. Він також визначає повноваження органів влади, до прикладу:

- Президент України підписує міжнародні договори від імені держави.
- Верховна Рада ратифікує угоди, які мають важливе політичне чи економічне значення.
- Кабінет Міністрів здійснює міжурядову співпрацю.

Одночасно, невідповідність національного законодавства сучасним міжнародним стандартам є серйозною проблемою. Наприклад, Україна не завжди встигає гармонізувати свою правову систему з нормами ЄС у процесі імплементації угод [3]. Основними проблемами у цій галузі та темі нашого дослідження є наступне:

- довготривала процедура ратифікації;
- наприклад, деякі угоди залишаються нерозглянутими роками, що уповільнює міжнародну співпрацю;
- недостатня координація між органами державної влади;
- відсутність єдиного підходу до укладення договорів часто спричиняє дублювання функцій або конфлікти інтересів;
- недосконалість механізмів імплементації.

Нерідко міжнародні договори формально ратифікуються, але не знаходять відображення у внутрішньому законодавстві.

Однак, для вдосконалення правового регулювання укладення міжнародних договорів в Україні, на нашу думку, доцільно: гармонізувати законодавство з європейськими стандартами, що є особливо актуально в контексті виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС; оптимізувати процедуру ратифікації через скорочення строків розгляду міжнародних угод парламентом, що дозволить прискорити інтеграційні процеси; запровадити моніторинг виконання договорів, адже такий механізм забезпечить реальне виконання міжнародних зобов'язань; і нарешті, підвищити професіоналізм кадрів, адже організація спеціальних тренінгів для держслужбовців, які займаються укладенням договорів, допоможе уникнути

юридичних помилок.

Таким чином, укладення міжнародних договорів є важливим інструментом інтеграції України у світове співтовариство. Попри наявність нормативно-правової бази, українське законодавство потребує подальшого вдосконалення для відповідності міжнародним стандартам. Запровадження ефективних механізмів імплементації, спрощення процедур та підвищення компетенції відповідальних органів сприятиме зміцненню міжнародного авторитету України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118
2. Корміч Б. А. Українська правова система в контексті міжнародного права: виклики та перспективи. Юридичний вісник України. 2022. № 3. С. 10–15.
3. Кресіна І.О. Міжнародне право: навчальний посібник. Київ : Юридична практика, 2021. 432 с.
4. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Таксон, 2012. 344с.
5. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

Кунцевський Володимир Миколайович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННПП
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Чижов Денис Анатолійович,
професор кафедри конституційного права
ННПП НАВС, доктор юридичних наук,
доцент

ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПРАВА ЄС

Європейська Конвенція з прав людини (ЄКПЛ) є одним із найважливіших міжнародних документів, що забезпечує захист прав людини в країнах Європи. Урахування ЄКПЛ має особливе значення для розвитку правової системи Європейського Союзу (ЄС), оскільки всі держави-члени ЄС є підписантами цієї Конвенції, а отже, повинні забезпечувати відповідний рівень захисту прав людини на національному рівні [4, с. 1].

Міжнародне право, зокрема ЄКПЛ, впливає на формування та розвиток європейського права, і багато норм ЄС базуються на принципах, закріплених у